

Bijlage 1: Inhoudelijk jaarverslag Erfgoed Viersprong

Inhoud

Inleiding

I. Doelstellingen	4
1. Geïntegreerd en integraal. Sleutelbegrippen in de cultureel-erfgoedwerking	4
1.1 Houtem Jaarmarkt	4
1.2 Lochristi Sierteeltmuseum	4
1.3 MAD Melle	5
1.4 Inventarisatie GeMuDes	6
1.5 Opstart inventarisatietraject culturele archieven.....	6
1.6 Erfgoedbank.....	6
1.7 Afstemming van de erfgoedcelwerking op de werking van de IOED	7
2. Buiten de comfortzone van de traditionele erfgoedwerker.....	8
2.1 Uit goeie grond	8
2.2 MErfgoedcollecties, gezondheid en welzijn	8
2.4 Het vliegveld van Gontrode tijdens WOI	10
2.5 Kinderen in bezet gebied	10
3. Zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed	11
3.1 Overlegstructuren op Vlaams, provinciaal en lokaal niveau	11
3.2 Inventarisatie religieus erfgoed	13
3.3 Erfgoeddag.....	14
3.4 Vrijwilligersbeleid en ontmoetingsdag vrijwilligers	14
3.5 VIAA.....	15
4. Het lokale ondersteuningsbeleid	16
4.1 Projectsubsidies	16
4.2 Groepsaanbod provincie.....	16
4.3 Uitleendiensten.....	17
4.4 Vorming erfgoedactoren.....	17
4.5 Kenniscentrum en eerste aanspreekpunt	17
5. Interne werking van de cultureel-erfgoedcel	18
5.1 Beleid	18
5.2 Aanwervingsprocedures nieuwe personeelsleden: EGC en IOED	18
5.3 Brede communicatie.....	19
5.4 Vormingen, studiedagen en sectormomenten voor personeel.....	20
5.5 Tussentijdse en jaarlijkse controle van de begroting	20
5.6 Administratieve taken.....	20
5.7 Europese privacywetgeving	21

II.	Acties gekoppeld aan doelstellingen.....	23
III.	Bestuur, reflectiegroep en personeel.....	25
1.	Raad van bestuur	25
2.	Reflectiegroep.....	25
3.	Personeel van de cultureel-erfgoedcel.....	25
IV.	Erfgoed Viersprong in de pers	26

Inleiding

Dit werkingsverslag gaat na welke specifieke acties in 2018 werden ondernomen om het diverse cultureel erfgoed van het werkingsgebied van Erfgoed Viersprong op de kaart te zetten, te borgen en te bewaren, samen met alle enthousiaste erfgoedvrijwilligers en -organisaties en andere partners, rekening houdend met de strategische en operationele doelstellingen van het beleidsplan 2015-2020 zoals vastgelegd in de beheersovereenkomst 2015-2020.

In 2018 breidde de werking van de projectvereniging uit met onroerend erfgoed (oprichting intergemeentelijke onroerend erfgoeddienst). De roepnaam van de projectvereniging wijzigde van erfgoedcel Viersprong naar Erfgoed Viersprong. Sofie Moeykens bemande vanaf april 2018 de IOED. Vanaf augustus 2018 kampte de cultureel-erfgoedcel met een personeelstekort. Elisa De Puyseleyn verliet de erfgoedcel. Er werd een vacature uitgeschreven in mei 2018 die niet werd ingevuld. De tweede aanwervingsprocedure werd opgestart begin september 2018. De nieuwe coördinator Erfgoed Viersprong startte per 7 januari 2019 waardoor de erfgoedcel de laatste 5 maanden van 2018 slechts op één personeelslid draaide. Hierdoor werd de actie m.b.t. culturele archieven (SD 1, actie 1.5) verschoven naar 2019.

Dit jaarverslag 2018 werd goedgekeurd door de raad van bestuur van projectvereniging Viersprong op 1 april 2019.

I. Doelstellingen

1. Geïntegreerd en integraal. Sleutelbegrippen in de cultureel-erfgoedwerking

SD 1° de zorg voor en de ontsluiting van het lokale cultureel erfgoed is gerealiseerd vanuit een geïntegreerde en integrale benadering;

1.1 Houtem Jaarmarkt

De erfgoedzuil die door Erfgoed Viersprong in 2017 werd ontwikkeld kreeg tijdens Houtem Jaarmarkt 2018 een plaats in de thematent op het Marktplaats van Sint-Lievens-Houtem, tussen de kramen met streekproducten. Met de erfgoedzuil realiseerde de cultureel-erfgoedcel met de gemeentelijke partners en de heemkundige kring een borgingsactie die de unieke aspecten van het immaterieel cultureel-erfgoedelement vastlegt. De erfgoedzuil zal ook in de komende jaren deel uitmaken van Houtem Jaarmarkt.

Houtem Jaarmarkt participeerde in 2017 ook aan een eerste netwerkoverleg rond veemarkten, op vraag van de Stad Leuven en het CAG (centrum agrarische geschiedenis). De veemarkttraditie kampt in Vlaanderen met dezelfde problemen, knelpunten en uitdagingen. Via het netwerk wil het CAG de verschillende veemarkten rond de tafel brengen voor expertisedeling en praktijkuitwisseling. Erfgoed Viersprong volgde de oprichting van een 'federatie van historische vee- en paardenmarkten' mee op, in samenwerking met de gemeente Sint-Lievens-Houtem, CAG en andere betrokken vee- en paardenmarkten in Vlaanderen.

Dit resulteerde in november 2018, op Houtem Jaarmarkt, in de ondertekening van een samenwerkingscharter als startpunt voor de oprichting van een 'federatie van historische vee- en paardenmarkten' waarbij de verschillende partners elkaar ondersteunen in de totaliteit van hun werking en expertise kunnen delen.

1.2 Inventarisatie LoS (Lochristi Sierteeltmuseum)

In het najaar van 2015 startte de cultureel-erfgoedcel samen met de vzw Vrienden van Willy, het Centrum Agrarische Geschiedenis (CAG) en de Provincie Oost-Vlaanderen met de inventarisatie van de collectie van het Lochristi Sierteeltmuseum. De collectie is ondergebracht in de gerestaureerde pastorie van Zaffelare en bevat verschillende unieke objecten die betrekking hebben op de sierteelt. De collectie is geïnventariseerd op stukniveau en is online raadpleegbaar via de erfgoedbank erfgoedinzicht.be.

In 2016 werd de volledige collectie geïnventariseerd en gefotografeerd. In 2016 en 2017 werkte een vrijwilliger verder aan de overzet van de informatie op papier naar computer, in importeerbare Excel-documenten voor de databank erfgoedinzicht.be. Per set van 100 objecten redigeerde Erfgoed Viersprong de ingevoerde informatie. De sets werden vervolgens geïmporteerd door de Vlaamse Gemeenschap in erfgoedinzicht.be. In 2018 werden de laatste sets van nummer 600 t.e.m. 892 ingevoerd in erfgoedinzicht.be.

In 2018 opende het Lochristi Sierteeltmuseum met een uitgepuurde museumpresentatie. De cultureel-erfgoedcel begeleidde de vzw in het actualiseren van de inventaris, aangepast aan de vernieuwde museumopstelling, en het up-to-date houden van gewijzigde standplaatsen in Adlib. Een groot deel van de collectie die opgesteld stond in de buitenlocaties van het museum (oude en nieuwe serres) werd door de gemeente Lochristi verhuisd naar een gemeentelijke opslagplaats. De objecten die uit in de museumzalen van de pastorie gehaald werden, kregen een plaats op de zolder van de pastorie of in de outreachkoffers die in de toekomst zullen uitgeleend kunnen worden (zie ook 2.2 Erfgoedcollecties, gezondheid en welzijn).

Naar aanleiding van de verhuisbeweging brachten de Vlaamse erfgoedconsulenten op 22 maart een bezoek aan de zolder om er richtlijnen te geven over de inrichting ervan als depotruimte. Erfgoed Viersprong begeleidde de vrijwilligers van het museum om de adviezen van de erfgoedconsulenten toe te passen in de reorganisatie van de zolder als depotruimte.

Het Lochristi Sierteeltmuseum nam n.a.v. de nieuwe museumpresentatie ook een aantal nieuwe stukken op in de collectie. De cultureel-erfgoedcel schreef een procedure uit om de nieuwe stukken toe te voegen aan de inventaris en aan de online collectie op erfgoedinzicht.be.

1.3 MAD Melle (Museum- archief en documentatiecentrum Melle)

Inventarisatie MAD

Op 19 en 20 november 2018 brachten de erfgoedconsulenten een bezoek aan het MAD. Ze gaven er advies m.b.t. collectieregistratie, de invoer in Adlib en de ontsluiting van de museumcollectie via Erfgoedinzicht.be. De cultureel-erfgoedcel ondersteunt dit traject en stelt een aantal vrijwilligers ter beschikking om deel uit te maken van het inventarisatieteam.

Van gemeentemuseum naar gemeenschapsmuseum

De inspiratie voor *Van gemeentemuseum naar gemeenschapsmuseum* kwam uit het hands-onraamwerk voor gemeenschapsmusea dat FARO ontwikkelde met het *National Waterfront Museum* in Swansea, het *Poverty and Prevention City and County* of Swansea en het Museum Huis van Alijn in Gent. Samen met het MAD en FARO groeide de ambitie om het museum om te vormen tot een plaats waar niet meer exclusief rond het verleden gewerkt wordt, een sociale ruimte die kan helpen bij de aanpak van de maatschappelijke noden en behoeften. Omdat we willen aansluiten op het lokale welzijnsbeleid, kwam de focus te liggen op kwetsbare en zorgbehoevende ouderen en mantelzorgers.¹

Oorspronkelijk was het de bedoeling om een aanbod in het museum te ontwikkelen. Na een ronde *assetmapping* (eind 2017, waarbij vrijwilligers mogelijke acties op de kaart van Melle aanduiden) bleek dat sommige buurten met een sterk gemeenschapsleven en een grote groep ouderen een belangrijke rol zullen opnemen in de uitrol van concrete acties.

Op 9 januari 2018 werd de collectie van het museum gescreend op bruikbaar materiaal en werd gezocht naar mogelijke thema's voor koffers en objecten voor in de *object handling* ruimte. Op 6

¹ Zie ook: <https://faro.be/blogs/bart-de-nil/hoe-maak-je-van-een-gemeentemuseum-een-gemeenschapsmuseum>

februari en 7 maart ging de werkgroep hiermee verder. In mei 2018 organiseerde FARO een opleiding voor vrijwilligers, zorgverleners, animatoren en mantelzorgers om de erfgoedobjecten in te zetten bij mensen thuis of op ontmoetingsplaatsen in de buurt.

In de loop van 2019 zal het ontwikkelde materiaal uit de collectie van het gemeentemuseum uitgetest worden in die buurten. Ook zullen de verschillende betrokkenen verder worden opgeleid om hiermee aan de slag te gaan.

1.4 Inventarisatie GeMuDes

Het Gemeentelijk Museum van Destelbergen (GeMuDes) is een gemeentelijke instelling die een museale en documentaire collectie beheert met de inzet van vrijwilligers.

In de loop van 2017 werd al een plan van aanpak opgesteld om de collectie te inventariseren en vond een overleg plaats om de werkmethode en werking van de erfgoedbank erfgoedinzicht.be toe te lichten.

Op 22 maart 2018 brachten de erfgoedconsulenten van de Vlaamse Gemeenschap een bezoek aan het museum en aan Kwartier Beervelde, waar een deel van de collectie wordt bewaard. De vrijwilligers kregen er advies over registratie en over behoud en beheer van de collectie.

In juni gingen de vrijwilligers van het museum effectief aan de slag om de collectie in kaart te brengen volgens de richtlijnen van het Invulboek Erfgoedinzicht. Het grootste deel van de collectie wordt op stukniveau geregistreerd, een aantal deelcollecties worden op deelcollectieniveau beschreven volgens het COMETA model. De vrijwilligers gebruiken een Excel-importsjabloon om de collectie later toe te voegen aan de erfgoedbank Erfgoedinzicht. De objecten of deelcollecties worden gefotografeerd, genummerd en beschreven.

Erfgoed Viersprong ondersteunt de vrijwilligers bij de registratie, stelt materiaal ter beschikking uit de uitleendienst en schreef een draaiboek uit over het inventarisatieproces. Op 14 en 26 juni kwamen de vrijwilligers samen.

In een volgende fase wil het museum een waarderingstraject afleggen zodat er keuzes gemaakt kunnen worden in het collectiebeleid.

1.5 Opstart inventarisatietraject culturele archieven

Deze actie werd wegens personeelstekort verplaatst naar werkingsjaar 2019.

1.6 Erfgoedbank

De erfgoedbank Land van Rode is een digitale databank die cultureel erfgoed en 'zwerfgoed' digitaal toegankelijk maakt voor een breed publiek. Met de erfgoedbank maakt de cultureel-erfgoedcel het mogelijk om erfgoed uit privécollecties te digitaliseren en te ontsluiten. Ook in 2018 werd de erfgoedbank actief ingezet in de werking en de activiteiten van de cultureel-erfgoedcel. Via interactieve toepassingen zoals het opvragen van hogeresolutiebeelden en reacties plaatsen bij foto's wordt de bezoeker uitgenodigd eventueel ontbrekende informatie bij het beeldmateriaal aan te vullen.

De erfgoedbank wordt aangevuld met de medewerking van vrijwilligers die op regelmatige basis materiaal toevoegen aan de erfgoedbank. De vrijwilligers krijgen ondersteuning van de cultureel-erfgoedcel en zijn vertrouwd met de toepassing van internationaal geldende standaarden op het vlak van digitalisering en het toekennen van metadata. Hierover vond een overleg plaats met een vrijwilliger op 11 januari en op 25 april.

Net zoals in de voorbije twee jaar werden ook in 2018 nog een aantal collecties rond het tuinbouwerfgoed toegevoegd, in kader van het project 'Uit Goeie Grond' (zie ook 2.1 Uit goeie grond).

De cultureel-erfgoedcel onderzoekt de mogelijkheden om de erfgoedbank te laten afstemmen met andere Vlaamse erfgoeddatabanken.

De collectie bevat ongeveer 3.400 objecten en 130 geluidsfragmenten. In 2018 bezochten een 9.000 bezoekers de website, de gemiddelde bezoekduur bedroeg 2:05 minuten. De meerderheid van de bezoekers (75%) vond de erfgoedbank via Google; 15 % surfte direct naar de erfgoedbank. In 2018 kreeg de cultureel-erfgoedcel 71 aanvragen om beelden in hoge resolutie te bezorgen.

1.7 Afstemming van de erfgoedcelwerking op de werking van de IOED

Vanaf 2018 breidde de werking van Projectvereniging Viersprong uit met een onroerend erfgoedwerking. Door de erkenning als intergemeentelijke onroerend erfgoeddienst kan Projectvereniging Viersprong haar dienstverlening gevoelig uitbreiden. Door de aanwerving van een personeelslid voor de IOED kan er ook gewerkt worden rond bouwkundig, archeologisch en landschappelijk erfgoed.

Voor de aangesloten gemeenten en stakeholders is dit zeker een meerwaarde. Projectvereniging Viersprong wil zich dan ook profileren als hét aanspreekpunt in de regio voor alles wat betreft erfgoed.

Indien mogelijk zal bij projecten steeds afstemming gezocht worden. Inkomende vragen kunnen met een integrale en geïntegreerde bril bekeken worden, wat het erfgoed enkel maar ten goede zal komen. Bij de actuele problematiek van sluiting en herbestemming van parochiekerken kunnen zowel voor het roerend als onroerend erfgoed samen acties ondernomen worden.

2. Buiten de comfortzone van de traditionele erfgoedwerker

SD 2° Nieuwe doelgroepen zijn aan de slag gegaan met het lokale cultureel erfgoed en zijn zich daardoor bewust van de meerwaarde ervan. Binnen het doelgroepenbeleid is er uitgebreid aandacht voor maatschappelijke en culturele diversiteit;

2.1 Uit goeie grond

In november 2014 diende de cultureel-erfgoedcel een subsidieaanvraag in, in het kader van het programma voor plattelandsontwikkeling PDPO III of Platteland Plus, met als thema het tuinbouwverleden in het werkingsgebied. Het project is een samenwerking met verschillende partners zoals Toerisme Oost-Vlaanderen, Toerisme Scheldeland, Vlaamse Ardennen en Waasland, PC Caritas Melle (sinds 1 januari 2018 KARUS), CAG (Centrum Agrarische Geschiedenis), Landelijke Gilden, VELT, de diensten vrije tijd van het werkingsgebied, het cultureel-erfgoedveld en de tuinbouwsector.

In september 2017 werden de eindresultaten en het toeristisch aanbod van het project voorgesteld (zie ook 2016 en 2017). In 2018 en de komende jaren houdt de cultureel-erfgoedcel het project en de resultaten in stand.

De cultureel-erfgoedcel had een overleg met de partner Toerisme Oost-Vlaanderen op 18 januari om af te stemmen hoe de fiets- en wandelkaarten en het toeristisch aanbod blijvend gepromoot kunnen worden. In de zomer van 2018 werden de fietsroutes herzien. De informatie op de kaart met betrekking tot het tuinbouwverleden wordt blijvend opgenomen. De cultureel-erfgoedcel zal de aangepaste routes mee verspreiden, zowel in gedrukte als digitale versie. Toerisme Oost-Vlaanderen leidde ook een aantal ambassadeurs op; de informatie over het tuinbouwverleden werd in 2018 ook aan de infomappen voor de toeristische initiatiefnemers toegevoegd.

In 2018 werden de laatste administratieve zaken afgerond. In februari maakt Erfgoed Viersprong de einddeclaratie op in kader van de subsidiëring binnen Platteland Plus. De cultureel-erfgoedcel bezorgde eveneens aan CERA een eindverslag. In juni voerde de Vlaamse Landmaatschappij een inspectie uit waarbij de boekhouding van het project, de wet op de overheidsopdrachten en de realisaties gecontroleerd werden. De VLM had bij de uitvoering van het project geen opmerkingen.

2.2 Erfgoedcollecties, gezondheid en welzijn

Ingemaakt erfgoed

Het traject 'Ingemaakt erfgoed', een samenwerking met FARO vzw, KARUS (het vroegere PC Caritas Melle) en het MAD Melle liep in 2018 verder. Na de evaluatie van 2017 werd de sessiereeks bijgestuurd.

Op 20 maart bezocht een groep van patiënten uit KARUS het museum waarbij elke deelnemer zijn/haar verhaal kon vertellen aan de hand van de methode *object handling*. De daaropvolgende sessies vonden plaats op 27 maart, 3, 10, 17 en 24 april. Aan het begin en einde van elke sessie werden gegevens verzameld aan de hand van het systeem van de *wellbeing umbrella's*. Deze gegevens worden bijgehouden door FARO om de impact op het welzijn van de deelnemers te meten op langere termijn (*evidence based*).

Publicatie en expertisedeling

Veerkrachtig met erfgoed

Naar aanleiding van de 'Tiendaagse van de Geestelijke Gezondheid' zette het Letterenhuis in Antwerpen op vrijdag 5 oktober haar deuren open om het brede publiek een exclusieve blik te gunnen op de resultaten van deze piloottrajecten. Erfgoed Viersprong gaf er samen met Pascal Janssens van Karus vzw een lezing over de ervaringen en de samenwerking. Het programma zag er als volgt uit:

Vormingen - 14.30 uur | 16.40 uur | 18.30 uur (duur: 1u)

- Object handling met kloosterspullen (Kaat Leeman, Erfgoedhuis Zusters van Liefde en Bart De Nil, FARO)
- Ervaar een autismevriendelijk museum (Els Veraverbeke, Museum Huis van Alijn)
- Object handling met kloosterspullen (Kaat Leeman, Erfgoedhuis Zusters van Liefde en Bart De Nil, FARO)

Lezingen - 16.00 uur | 16.20 uur | 16.40 uur en 18.00 uur | 18.20 uur | 18.40 uur (duur: 20 minuten)

- Van literair erfgoed naar een herstelverhaal (Lies Galle, Letterenhuis en Tom Vansteenkiste, Herstelacademie SaRA)
- Een gemeenschapsmuseum wil psychisch kwetsbare mensen bereiken (Hannah Van der Auwera, Gemeentemuseum Melle)
- Ingemaakt erfgoed van psychisch kwetsbare mensen (Ans Van de Cotte, Erfgoed Viersprong en Pascal Janssens, Karus)

Expo - doorlopend met de creaties van een aantal deelnemers aan projecten in deze erfgoedinstellingen.

Participation in cultural heritage for mental health recovery

Erfgoed Viersprong verzorgde een bijdrage voor de publicatie "Cultureel erfgoed voor welzijn. Naar een raamwerk voor interventies met cultureel erfgoed voor welzijn en gezondheid" (onder redactie van Bart De Nil van FARO), die op 28 november werd voorgesteld in het stadhuis van Gent.

Naast de boekvoorstelling werd op 28 november ook de aftrap gegeven van de internationale conferentie *Participation in cultural heritage for mental health recovery*. Op 29 en 30 november 2018 spraken en discussieerden binnenlandse en buitenlandse organisaties in het Guislainmuseum over hoe cultureel-erfgoedcollecties met effect en duurzaam kunnen worden ingezet in welzijnstrajecten. Erfgoed Viersprong nam deel aan de conferentie en verzorgde een van de workshops gedurende deze tweedaagse conferentie (op 29/11).

Outreachkoffers LOS

In samenwerking met twee vrijwilligers van het LOS (Lochristi Sierteeltmuseum) werden 5 belevingskoffers samengesteld met objecten uit de collectie die kunnen uitgeleend worden op diverse plaatsten in Lochristi (o.a. bibliotheek, LoS, cultuurdienst Lochristi ...). De koffers zijn bedoeld voor mantelzorgers, animatoren in rusthuizen en dergelijke. In 2019 wordt een opleiding voorzien voor diegenen die interesse hebben om de koffers te gebruiken (zie ook 1.2 Lochristi Sierteeltmuseum).

2.4 Het vliegveld van Gontrode tijdens WOI

Het project rond het vliegveld van Gontrode werd in 2015 gefinaliseerd. In Gontrode (Melle) bouwde het Duitse leger in 1915 een reusachtige luchtschipbasis, geschikt voor zeppelins en later voor Gotha IV-vliegtuigen. Het verhaal over dit bijzonder vliegveld en de crash van een van de zeppelins boven Sint-Amandsberg spreekt nog steeds tot de verbeelding.

De gemeente Melle, de werkgroep WOI Melle en de cultureel-erfgoedcel vertelden het vergeten verhaal van het vliegveld van Gontrode opnieuw en maakten het toegankelijk voor een breed publiek. De WOI-bunker werd door de gemeente Melle gerestaureerd en een panoramatafel, website en wandel- en fietsroute houden het vliegveld levend. De site werd een toeristische hotspot voor Gontrode, in samenwerking met Toerisme Scheldeland en Toerisme Wetteren, dat een groepsuitstap wijdde aan het thema.

Het project werd gerealiseerd met de steun van het tweede Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO II).

Ook in 2018 bleef dit project onder de aandacht. De gemeente Melle en Erfgoed Viersprong leverden hun medewerking aan een wervend magazine over *De Groote oorlog* in het Scheldeland, uitgegeven door Toerisme Scheldeland. Het verhaal van de zeppelin en de fiets- en wandelkaarten werden in het magazine opgenomen dat op 100.000 exemplaren werd verdeeld in april 2018.

In 2018 bracht de gemeente Melle het vliegveld nogmaals onder de aandacht tijdens de tentoonstelling "Over oorlog, bezetting en vrede" van 29 oktober t.e.m. 22 november, en sloot hiermee de herdenkingsperiode af. Erfgoed Viersprong blijft de site, het verhaal van het vliegveld, de website www.hetvliegveldvangontrode.be en de fiets- en wandelkaart aanbieden aan geïnteresseerden.

2.5 Kinderen in bezet gebied

De educatieve website www.kindereninbezetgebied.be toont kinderen hoe het was om honderd jaar geleden in hun eigen gemeente te leven. Het dagelijks leven tijdens de Eerste Wereldoorlog wordt via pakkende getuigenissen en origineel beeldmateriaal geïllustreerd.

In 2018 bleef de educatieve website toegankelijk voor geïnteresseerde scholen en kinderen. Eind 2018 is de website offline gehaald en ontving de cultureel-erfgoedcel een export van de informatie uit de databank.

3. De zorg voor en ontsluiting van het lokaal cultureel erfgoed, een gedeelde verantwoordelijkheid

SD 3° De zorg voor en ontsluiting van het lokale cultureel erfgoed kwam tot stand door een actieve participatie van de cultureel-erfgoedgemeenschappen en de inwoners in samenwerking met het bredere cultureel-erfgoednetwerk;

3.1 Overlegstructuren op Vlaams, provinciaal en lokaal niveau

(zie ook document Overzicht overlegmomenten 2018 als bijlage)

De cultureel-erfgoedcel werkt samen met het lokale, provinciale en Vlaamse cultureel-erfgoedveld en neemt deel aan expertise-uitwisseling en overlegstructuren:

Op Vlaams niveau:

- COP Beleid:

De collegagroep Beleid kwam 4 keer samen in 2018: op 8/02, 24/05, 13/09 en 22/11

Op het programma van de COP van 8/02 stonden volgende agendapunten:

- Reacties studiedag Faro-conventie op 16/01/2018
- Projectaanvragen Europees Jaar Cultureel Erfgoed
- Decreet Bovenlokaal Cultuurbeleid
- Visienota 'Een Vlaams cultuurbeleid in een digitaal tijdperk'
- Terugkoppeling domeingesprekken immaterieel erfgoed

De vergadering van 24/05 behandelde volgende agendapunten:

- Uitleendienst: toelichting door CJM
- Decreet bovenlokaal cultuurbeleid
- Terugkoppeling domeingesprekken immaterieel erfgoed
- Terugkoppeling vanuit/relatie met OCE
- Opvolging agendapunten en afspraken vorige COP Beleid
 - Projectsubsidies waardering
 - Projectaanvragen Europees Jaar Cultureel Erfgoed
 - WO II

De COP Beleid van 13/09 werd ingevuld door een groepsuitstap naar Luik.

Op 22/11 werden op de COP Beleid volgende agendapunten behandeld:

- Stand van zaken uitleenpunten
- Subsidieronde erfgoedconvenanten (2020)
- Terugkoppeling werkgroep nulmeting
- Stavaza "grote ronde" terugkoppeling OCE
- Evaluatie groepsuitstap Luik
- Toelichting projectvoorstel "oorlog in habijt"

- Collegagroep Erfgoed en dementie volgend op de COP beleid van 24/05
- COP Digidoc
De collegagroep kwam drie maal samen: op 8/02, 23/04 en 02/10. De cultureel-erfgoedcellen bespraken een gezamenlijke aanpak rond de vernieuwde Europese privacywetgeving (AVG), wisselden tips uit rond het gebruik van tentoonstellingssoftware en de PRISMA-app. De toekomst van de erfgoedbanken was ook een vast item.
- Overleg met FARO vzw i.k.v. traject geestelijke gezondheidszorg: 20/02, 3/05, 10/09, 12/11 (zie ook 2.1.2 Meer dan erfgoed. Erfgoedcollecties, gezondheid en welzijn).
- De cultureel-erfgoedcel werd door erfgoedcel Pajottenland-Zennevallei gevraagd te zetelen in de jury bij het mondeling examen medewerker religieus erfgoed op 29/01.
- Bespreking met departement CJM en Oost-Vlaamse erfgoedcellen i.v.m de overdracht van bevoegdheden religieus erfgoed op 1/03
- Immaterieel-cultureel-erfgoeddag voor erfgoedcellen in Brussel op 27/09.
- Voorstelling piloottraject Erfgoed en Geestelijke gezondheidszorg, boekvoorstelling van het traject en deelname internationaal congres rond geestelijke gezondheidszorg op 5/10, 28/11, 29/11 en 30/11.

Op provinciaal niveau:

- OVEO: overleg van de Oost-Vlaamse cultureel-erfgoedcellen. Bijeenkomst op 23/01 en op 17/05. Op de agenda stonden: vormingen, erfgoedbanken, inventarisatie van het religieus erfgoed en de nieuwe Europese privacywetgeving.
- Overleg Toerisme Oost-Vlaanderen over de afstemming van het tuinbouwproject 'Uit goeie grond' op het project 'B(l)oeiend Oost-Vlaanderen': op 18/01.
- Inspectie VLM – controle PDPOII project "Uit goeie grond" op 19/06.
- Ontmoetingsdag Oost-Vlaamse kerkbesturen op 25/10 in Gent (zie ook 3.2 inventarisatie religieus erfgoed).
- De expertise van de cultureel-erfgoedcel ivm het ICE van reuzen werd bevraagd door reuzengroep De Kabaskes uit Belsele, met een overleg op 20/02.
- Een infomoment archiefbeheer PIVA eGov op 22/03 in Gent.
- Overleg erfgoedbankautomaat met cultureel-erfgoedcel Land van Dendermonde op 3/05.

Op lokaal niveau:

- Raad van bestuur op 30/01, 21/03, 5/06, 2/10, 20/11
- Reflectiegroep op 13/03, 29/05, 20/11
- Dagelijks bestuur op 26/01, 6/02, 21/03, 19/04, 5/06, 4/07, 7/09, 2/10, 26/10, 20/11
- Teamoverleg op 6/02, 5/03, 19/04, 7/05, 4/06, 2/07
- Subsidiecommissie projectsubsidies: bijeenkomst op 30/01 en 28/05 en 25/09
- Overleg Lochristi Sierteeltmuseum op 28/02, 8/03, 22/03, 6/04, 24/04, 31/05, 7/06, 23/07 en 18/09.
- Overleg revisor en boekhouder op 24/01, 12/02, 7/03, 24/05, 20/06
- Overleg met kerkbestuur Sint-Lievens-Houtem, gemeente en CRKC op 11/12
- Inspiratiemoment herbestemming kerken op 1/02
- Overleg met vrijwilligers religieus erfgoed – diverse teams op 19/03, 9/04, 24/07, 17/09, 24/09
- Overleg met gemeente Destelbergen, GeMuDes, over de inventarisatie van het museum op 6/02, 22/03, 14/06, 26/06
- Overleg met vrijwilligers erfgoedbank op 11/01 en 25/04
- Overleg met gemeentelijk museum Melle: 5/02, 22/02, 7/03, 19/11 (met erfgoedconsulenten)
- Overleg cultuurdienst gemeente Merelbeke over reuzen in Vlaanderen: 30/03
- Overlegmoment herbestemming kerken (met Veneco): 01/02
- Overleg over website op 7/05
- Voorstelling van de Erfgoed Viersprong op cultuurdienst Lochristi op 16/05, op de cultuurraad van Lochristi op 13/06
- Overleg met Karus ikv traject geestelijke gezondheidszorg op 3/05, 14/06, 14/09
- Adviesverlening en ondersteuning op vraag van lokaal cultureel-erfgoedveld: zie overzicht overlegmomenten

3.2 Inventarisatie religieus erfgoed

De inventarisatie van volgende kerken werd afgerond in 2018:

- Sint-Stefanus Merelbeke-Melsen: actualisatie van de inventaris
- Merelbeke Sint-Pietersbanden: actualisatie van de inventaris
- Sint- Aldegondiskerk Merelbeke-Lemberge: actualisatie van de inventaris
- Sint-Henricuskerk Merelbeke-Kwenenbos: nieuwe inventaris opgesteld

Op regelmatige tijdstippen werd de werkmethode en de voortgang van de inventarisatie geëvalueerd. Driewekelijks ging de cultureel-erfgoedcel bij de vrijwilligers langs om de vinger aan de pols te houden.

De vrijwilligers die zich in 2018 geëngageerd hadden om het religieus erfgoed in kaart te brengen werden op 3/12 afzonderlijk bedankt met een etentje. (zie ook 3.4 vrijwilligersbeleid en ontmoetingsdag vrijwilligers)

3.3 Erfgoeddag

Erfgoeddag 2018 – Kiezen

Op zondag 22 april 2018 vond de Erfgoeddag plaats met als thema 'Kiezen'. De cultureel-erfgoedcel trad opnieuw op als regionale coördinator en nam de inschrijvingen van de lokale activiteiten op zich. Er vonden 6 activiteiten plaats.

De cultureel-erfgoedcel verzorgde de regionale, publieksgerichte communicatie met betrekking tot Erfgoeddag: via het samenstellen van een regionale programmaflier en de verspreiding ervan onder openbare diensten en de deelnemende organisaties, het uitsturen van een extra nieuwsbrief, het verspreiden van diverse persberichten, het aankondigen van het programma via de website en de aankondiging in de gemeentelijke infobladen.

In de loop van 2018 ondersteunde Erfgoed Viersprong de organisatoren van activiteiten bij de invoer ervan in de databank van Erfgoeddag en bij de communicatie.

Vorbereiding Erfgoeddag 2019 – Hoe maakt u het?

Erfgoeddag 2019 vindt plaats op zondag 28 april 2019 en staat in het teken van 'Hoe maakt u het'.

Op de reflectiegroep van 20 november werd gepolst naar de ideeën van de erfgoedwerkers, welke activiteiten zij zouden organiseren en of er een overkoepelend deelthema kon gevonden worden bij de verschillende activiteiten. Aan de hand van de inspiratiebrochure werden verschillende ideeën en pistes uitgewerkt.

3.4 Vrijwilligersbeleid en ontmoetingsdag vrijwilligers

De cultureel-erfgoedcel kon ook in 2018 rekenen op de inzet van een aantal vrijwilligers die taken uitvoerden zoals de invoer in de erfgoedbank, het digitaliseren van beeldmateriaal, de inventarisatie van het religieus erfgoed, de inventarisatie van het Lochristi Sierteeltmuseum, de inventarisatie van Gemeentemuseum Destelbergen... De cultureel-erfgoedcel besteedt speciale aandacht aan de competenties van vrijwilligers, die afgestemd worden op het takenpakket.

Ontmoetingsdag

Op zaterdag 23 juni organiseerde de cultureel-erfgoedcel de jaarlijkse ontmoetingsdag voor vrijwilligers. Op het programma stond een gegidst bezoek aan de molen Te Rullegem van Herzele en een wandeling op het nabijgelegen kasteeldomein Du Parc. Er waren 36 aanwezigen op de ontmoetingsdag.

(Informeel) Ontmoetingsmomenten en bedankingsmomenten

De cultureel-erfgoedcel zette de vrijwilligerswerking in 2018 extra in de kijker tijdens de jaarlijkse Week van de vrijwilliger via een item in de nieuwsbrief. Daarnaast stuurde erfgoedcel Viersprong een gepersonaliseerd kaartje naar de vrijwilligers om ze te bedanken voor hun inzet.

Daarnaast lastte de cultureel-erfgoedcel op geregelde tijdstippen ontmoetingsmomenten en bedankingsmomenten in voor haar vrijwilligers. De cultureel-erfgoedcel investeert voldoende tijd in

het onderhouden van de contacten met haar vrijwilligers, door o.a. de juiste begeleiding op maat te voorzien, op te treden als eerstelijns hulp bij de uitvoering van hun taken en feedback en appreciatie te leveren voor hun werk.

De vrijwilligers die het religieus erfgoed inventariseerden, werden op 3/12 afzonderlijk bedankt met een etentje (zie ook 3.2 Inventarisatie religieus erfgoed).

3.5 VIAA

In het najaar van 2017 formaliseerde Erfgoed Viersprong een samenwerkingsovereenkomst met het VIAA, het Vlaams Instituut voor Archivering. Erfgoed Viersprong is op die manier *content partner* van VIAA. VIAA staat vanaf 2018 in voor de duurzame bewaring van de archiefmasters, die voorheen door erfgoedcel Viersprong beheerd werden.

4. Het lokale ondersteuningsbeleid

SD 4° Een goed uitgebouwd lokaal ondersteuningsbeleid heeft de kwaliteit van de cultureel-erfgoedwerking van de lokale cultureel-erfgoedactoren verhoogd.

4.1 Projectsubsidies

Binnen het projectsubsidierglement zijn er drie subsidierondes: in januari, mei en september. De aanvragen worden beoordeeld door de subsidiecommissie, die adviezen en tips formuleert. De uiteindelijke toekenning van subsidies gebeurt door de raad van bestuur.

De bestaande subsidiecommissie werd ontbonden in februari 2018 en voor de indienronde van mei 2018 werd een nieuwe commissie samengesteld met volgende leden:

- Joris Serlippens, lid van de cultuurraad Lochristi
- Louis Gevaert, actief bij het GeMuDes en het DSMG
- Hannah Vanderauwera, consulent archiefbeheer Melle en conservator gemeentemuseum Melle
- Michaël Van Houtte, medewerker erfgoedcel Denderland
- Ivan Raes, voorzitter ad interim van de cultuurraad Merelbeke + lid ad interim van de subsidiecommissie

In 2018 kwamen 5 aanvragen van verenigingen binnen die alle vijf positief onthaald werden.

Volgende aanvragen konden rekenen op een projectsubsidie:

- Werkgroep Erfgoed Melsen – Feest in Melsen.
- DSMG – Digitalisering van gekregen fragiele Filmbanden (8 en 16 mm)
- Heemkunde Houtem – Boek ‘Vlierzele’
- De Muntenaar – 40ste editie van Herfst in Munte
- Het Gijzels Genootschap van de Kerkuil – 4.11.1918 – Ambras boven Gijzel. Crash Lt. James Reid

4.2 Groepsaanbod provincie

De provincie Oost-Vlaanderen organiseert in het kader van hun depotbeleid, een groepsaanbod verpakings- en conserveringsmateriaal voor Oost-Vlaamse erfgoedbeheerders. De provincie doet een aankoop van professioneel en kwalitatief materiaal en wil de lokale erfgoedzorgers daarvan mee laten profiteren. Door de bestellingen van alle Oost-Vlaamse erfgoedbeheerders te bundelen, wordt de prijs gedrukt.

Ter bevordering van een kwalitatieve erfgoedzorg draagt Erfgoed Viersprong financieel bij tot de aankoop van dit materiaal. Er werden 5 aanvragen ingediend ter ondersteuning van de aankoop van verpakingsmateriaal. Die werden allemaal goedgekeurd:

- Karus Melle
- Kerkfabriek Onbevlekt Ontvangen Melle Vogelhoek
- MAD Melle
- Heemkunde Houtem
- Stichting Henri De Cocker

4.3 Uitleendiensten

Eigen uitleendienst

De cultureel-erfgoedcel stelt materiaal ter beschikking dat door erfgoedverenigingen of particulieren kosteloos uitgeleend kan worden. Een volledig overzicht van het materiaal in de uitleendienst is te vinden op de website van de cultureel-erfgoedcel: <http://erfgoedviersprong.be/aan-de-slag/uitleendienst/>.

In 2017 deden 5 verenigingen een beroep op de uitleendienst.

De vrijwilligersteams rond de inventarisatie van het religieus erfgoed deden daarnaast ook een beroep op de materialen om een mobiele fotostudio te bouwen (wit stevig papier, fotolampen) gedurende de duur van de inventariseringsen, en een laptop.

De centrale uitleendienst ter ondersteuning van erfgoedbeheerders

Erfgoed Viersprong werd geselecteerd door het departement Cultuur, Jeugd, Media, als een van de 10 cultureel-erfgoedinstellingen en instellingen om een rol als uitleenpunt te vervullen.

De samenwerkingsovereenkomst kadert binnen het Proefproject 'de centrale uitleendienst ter ondersteuning van erfgoedbeheerders' (1 juni 2018 – 31 december 2019).

Doel van dit proefproject is om uitleenmateriaal ter beschikking te stellen van de cultureel-erfgoedsector en zo de werking op vlak van behoud & beheer en registratie te ondersteunen, te versterken en verder te professionaliseren.

4.4 Vorming erfgoedactoren

In 2018 organiseerde de cultureel-erfgoedcel een bevraging onder de stakeholders om te peilen naar de noden en wensen op het vlak van vorming. Een online enquête werd verspreid die door 42 deelnemers werd ingevuld. De resultaten van de bevraging worden ingezet om het vormingsaanbod vorm te geven, i.s.m. andere Oost-Vlaamse erfgoedcellen, Heemkunde Vlaanderen en Vorming Plus.

In samenwerking met Vorming Plus Gent-Eeklo en de bibliotheek van Oosterzele vond de workshop 'Nieuwsbrieven maken met Mailchimp' plaats op 5 en 12 december in de bibliotheek van Oosterzele. Er namen 13 mensen deel waarmee de opleiding volzet was.

4.5 Kenniscentrum en eerste aanspreekpunt

De cultureel-erfgoedcel treedt op als kenniscentrum en eerste aanspreekpunt m.b.t. het lokale cultureel erfgoed. De cultureel-erfgoedcel behandelde gemiddeld 2,5 expertisevragen per week. De meest gestelde vragen waren hoge resolutieaanvragen, verduidelijking en ondersteuning bij subsidieaanvragen en algemene vragen naar inhoudelijke expertise.

5. Interne werking van de cultureel-erfgoedcel

SD°5 *De duurzaamheid van de interne werking van de cultureel-erfgoedcel is vergroot.*

5.1 **Beleid**

- Opmaak actieplan 2019

Het actieplan 2019 werd opgemaakt en aan het departement bezorgd op 1 december 2018.

- Opmaak jaarverslag 2017

Het jaarverslag werd opgemaakt en aan het Agentschap bezorgd op 1 april 2018.

5.2 **Aanwervingsprocedure nieuwe personeelsleden: EGC en IOED**

Aanwerving coördinator Erfgoed Viersprong

Op 31 juli 2018 verliet Elisa De Puyseleyn de cultureel-erfgoedcel. Eind mei werd een procedure opgestart voor de aanwerving van een coördinator Erfgoed Viersprong. Op 18 juni vond het schriftelijk examen plaats, op 27 juni het mondelinge deel. De cultureel-erfgoedcel schreef de procedure uit, maakte een selectie uit de kandidaten en stelde een jury samen. Samen met de jury werden de vragen opgesteld voor het schriftelijke en het mondelinge deel. Slechts één kandidaat werd geselecteerd. De sollicitant besloot om de functie niet aan te nemen.

In oktober 2018 werd de procedure herhaald. Op 15/10 vond het schriftelijk examen plaats, op 26/10 het mondeling examen. De jury stelde een wervingsreserve op. In januari 2019 startte Helena Vanommeslaeghe als coördinator van Erfgoed Viersprong.

Aanwerving coördinator IOED

Vanaf 2018 werkt Erfgoed Viersprong ook rond het onroerend erfgoed van de regio via de erkenning als intergemeentelijke onroerend erfgoeddienst. Op 25 januari 2018 vond het mondeling examen plaats om de coördinator bouwkundig, archeologisch en landschappelijk erfgoed aan te stellen. De jury stelde een wervingsreserve op. In april 2018 startte Sofie Moeykens binnen de IOED. De IOED is ook gehuisvest in het Erfgoedhuis, in de kantoren van de cultureel-erfgoed. De twee deelwerkingen werken vanaf april 2018 onder de noemer 'Erfgoed Viersprong'.

De cultureel-erfgoedcel trof de nodige maatregelen en voorbereiding op administratief en technisch vlak.

Door de personeelwissels vonden er in 2018 geen functionerings- en evaluatiegesprekken plaats.

5.3 Brede communicatie

In 2018 communiceerde de cultureel-erfgoedcel via verschillende kanalen over cultureel erfgoed in de regio en over de werking van erfgoedcel Viersprong. Door de uitbreiding van de werking met een intergemeentelijke onroerend erfgoeddienst werden de communicatiekanalen ruimer opgevat.

Naast cultureel-erfgoeditems werden ook onroerend erfgoeditems opgenomen.

Vanaf april 2018 kwamen de twee deelwerkingen naar buiten als Erfgoed Viersprong. De communicatiekanalen en huisstijl werden hieraan aangepast.

Website en nieuwsbrief

De bestaande website www.erfgoedcelviersprong.be richtte zich voornamelijk naar het cultureel-erfgoedveld, de lokale stakeholders en het brede publiek. Deze was in eerste instantie bedoeld als portaal rond cultureel erfgoed in het werkingsgebied.

In de zomer van 2018 werd de structuur en de inhoud van de website aangepast, door de uitbreiding van de projectwerking met een deelwerking rond onroerend erfgoed. De url werd aangepast naar www.erfgoedviersprong.be en de informatie rond onroerend erfgoed in de regio werd toegevoegd zodat de website een platform is voor alle erfgoed in de regio.

De website van de cultureel-erfgoedcel kende in 2018 een jaarlijks gebruikersaantal van 3.626 gebruikers, een daling ten opzichte van 2016. De gemiddelde bezoekduur is 1:22 minuten. 13% van de bezoekers zijn terugkerende bezoekers. 54% van de bezoekers komt via Google op de website, 25% surft meteen naar de website.

De cultureel-erfgoedcel verstuurt maandelijks een digitale nieuwsbrief met het laatste erfgoednieuws uit het werkingsgebied. In de nieuwsbrief voorziet de cultureel-erfgoedcel ruimte voor activiteiten van het cultureel-erfgoedveld en de brede cultureel-erfgoedsector. Door de uitbreiding van de werking met een onroerend erfgoeddienst groeide de nieuwsbrief als een communicatiemiddel over erfgoed (cultureel en onroerend) in de regio. Naar aanleiding van Erfgoeddag 2018 werd een extra editie van de nieuwsbrief verzonden. In totaal werden in 2018 12 nieuwsbrieven verstuurd via het gratis platform Mailchimp. In 2018 telde de nieuwsbrief 926 abonnees met een *opening rate* van 38%.

Sociale media

Facebook

Sinds 2011 heeft de cultureel-erfgoedcel haar eigen facebookpagina. Via de facebookpagina geeft de cultureel-erfgoedcel volgers een blik achter de schermen van de cultureel-erfgoedcel en de IOED en communiceert ze over activiteiten, oproepen, nieuwsberichten en erfgoedgerelateerde thema's. Via Facebook verspreidt de cultureel-erfgoedcel eveneens nieuws uit het cultureel-erfgoedveld. In 2018 telde de facebookpagina van erfgoedcel Viersprong 642 volgers, een stijging ten opzichte van 2016.

Instagram

Sinds 2014 heeft de erfgoedcel Viersprong een Instagram account. Erfgoed Viersprong heeft 151 volgers op Instagram.

Twitter

Erfgoedcel Viersprong gebruikt haar twitteraccount voornamelijk voor perswerking. In 2018 telde de cultureel-erfgoedcel 221 volgers.

Pers en gemeentelijke infobladen

De cultureel-erfgoedcel verstuurt persberichten naar de lokale pers naar aanleiding van activiteiten, vormingen of nieuwsberichten. In 2018 verscheen Erfgoed Viersprong 31 keer in de pers.

5.4 Vormingen, studiedagen en sectormomenten voor personeel

Elisa De Puyseleyn	Ans Van de Cotte
26/02: workshop Erfgoedfilmpjes maken, Stadsmuseum Lokeren	16/01: studiedag Faro participatie en lokaal erfgoedbeleid, Faro, Brussel
20/03: opleiding GDPR, Brussel	26/02: workshop Object Handling – Train the trainer. Faro, Brussel
	16/04: Teach the Teacher religieus erfgoed, CJSB, Brussel
	4/10: Opleiding AD Lib, VAC, Brugge
	11/06: infosessie Wiki loves heritage
	27/09: ICE-dag voor erfgoedcellen, WIE, Brussel
	5/10: Infodag geestelijke gezondheidszorg, Letterenhuis, Antwerpen
	11/10: Opleiding uitleensoftware uitleendienst, CJM, Brussel
	9/11: Groot onderhoud, Vlaams Parlement, Brussel
	28/11 - 30/11: internationaal congres geestelijke gezondheidszorg, Guislainmuseum, Gent
	13/12: demonstraties materiaal uitleendienst, Kortrijk, opgevolgd door collega Sofie Moeykens

5.5 Tussentijdse en jaarlijkse controle van de begroting

Jaarlijks wordt de begroting in het midden en op het eind van het jaar gecontroleerd.

Waar nodig wordt financieel bijgestuurd.

Op driemaandelijks basis werd gedurende het werkjaar overlegd met de boekhouder bij het inboeken van de facturen.

5.6 Administratieve taken

Het personeel van de cultureel-erfgoedcel stond o.m. in voor het opvolgen van de boekhouding, verzendingen, facturatie (opmaken en betalingen), personeelsadministratie, het afsluiten en

opvolgen van verzekeringen, het archiveren van documenten, bestellingen kantoormateriaal, het verzorgen van catering bij vergaderingen en ontmoetingsmomenten, het vastleggen van zalen ...

Een aantal processen werden bovendien uitgeschreven in het kader van kennisborging bij het vertrek van Elisa De Puyseleyn. Zo werden de processen uitgeschreven voor het beheer van de boekhouding en het financieel jaarverslag, het beheer van verzekeringen, het beheer van adressenbestand, en werd een handleiding rond Wordpress en Mailchimp opgemaakt.

5.7 Europese privacywetgeving

Op 25 mei trad de vernieuwde Europese privacywetgeving (AVG) in. De cultureel-erfgoedcel trof de nodige maatregelen om te voldoen aan de wetgeving. Er werd een inventaris gemaakt van de persoonsgegevens die de cultureel-erfgoedcel verwerkt. Verder werd een dataregister aangemaakt waarin we bijhouden voor welke processen we persoonsgegevens bewaren en gebruiken. Een aangepaste privacyverklaring werd op de website gepubliceerd.

De formulieren die de cultureel-erfgoedcel gebruikt werden eveneens aangepast met een privacymelding die verwijst naar de privacyverklaring.

II. Acties gekoppeld aan strategische en operationele doelstellingen zoals vastgelegd in de cultureel-erfgoedconvenant.

Nr. OD	Actie	Verantwoorde -lijke	Actielijn	Status actie
1b	Houtem Jaarmarkt	EDP	Het opzetten van een borgingsactie rond Houtem Jaarmarkt	Afgerond
1c, 3a	Lochristi Sierteeltmuseum	EDP	De collectie van het LoS is geïnteriseerd	Afgerond
1c	Inventarisatie MAD	EDP	De collectie van het MAD is geïnteriseerd	Lopend
1c, 3a	Inventarisatie GeMuDes	EDP, AVDC	De collectie van het GeMuDes is geïnteriseerd	Lopend
1a, b, d	Culturele archieven	EDP, AVDC	Opzetten van een inventarisatietra- ject rond culturele archieven	Actie doorge- schoven naar 2019
1d	Erfgoedbank	EDP	Vrijwilligers hebben nieuw beeldmateriaal gedigitaliseerd, ingevoerd en beschreven in de erfgoedbank	Afgerond
1c,2a, 2b,3d	Uit goeie grond	EDP	Nieuwe doelgroepen hebben kennis gemaakt met het tuinbouwverleden	Afgerond
2a, b 4b	Erfgoedcollecties, gezondheid en welzijn	AVDC	Cultureel erfgoed wordt ingezet in de creatieve therapie van cliënten van PC Caritas/KARUS. De expertise hierrond wordt gedeeld	Lopend
1c	MAD: Van gemeentemuseum naar gemeenschapsmuseum	AVDC	De collectie van het MAD heeft andere doelgroepen bereikt	Lopend
2b, 3a	Kinderen in bezet gebied	EDP	Kinderen van de derde graad maken kennis met het	Afgerond

			oorlogsverleden van de betrokken gemeenten	
2b, 3c, 3d,	Het vliegveld van Gontrode tijdens WOI	EDP	Het verhaal van de site in Gontrode en het dagelijkse leven tijdens WOI is ontsloten	Afgerond
3a, 3c	Overlegstructuren op Vlaams, provinciaal en lokaal niveau	AVDC, EDP	Samenwerking en expertise-uitwisseling via diverse overlegstructuren	Afgerond
3a, 3b, 3c, 3d	Inventarisatie religieus erfgoed	AVDC	De inventarissen zijn afgewerkt en ingevoerd in de databank	Lopend
3b, 3d, 4b, 5a	Vrijwilligersbeleid	EDP, AVDC	Het aantal vrijwilliger is gestegen	Afgerond
3a, 3c, 3d	Erfgoeddag	EDP	Inwoners en cultureel-erfgoedgemeenschappen participeren aan Erfgoeddag	Afgerond
3a, 5b	VIAA	EDP	Gedigitaliseerd materiaal wordt duurzaam bewaard	Lopend
4a	Projectsubsidies	AVDC	De aanvragen zijn beoordeeld, opgevolgd en geëvalueerd	Afgerond
4a	Groepsaanbod provincie	AVDC	De zorg voor het cultureel erfgoed is verbeterd	Afgerond
4a	Uitleendiensten	AVDC	Het cultureel-erfgoedveld maakt gebruik van de diverse uitleendiensten	Afgerond
4b	Vorming erfgoedactoren	EDP, AVDC	Organisatie van vorming op vraag van het veld	Afgerond
4a	Kenniscentrum en eerste aanspreekpunt	EDP, AVDC	Het beantwoorden van vragen van veld en publiek	Afgerond
5e	Oprichting IOED	AVDC	De werking van de projectvereniging is	Afgerond

			uitgebreid met onroerend erfgoed + personeel aangesteld	
5e	Beleid	AVDC	Actieplan en jaarverslag zijn opgemaakt	Afgerond
5c	Brede communicatie	EDP, AVDC	Er zijn nieuwe communicatie- instrumenten ontwikkeld	Afgerond
5d	Vormingen en studiedagen voor personeel	EDP, AVDC	De kennis/competenties van de medewerkers is/zijn verhoogd	Afgerond
5e	Tussentijdse en jaarlijkse controle van de begroting	EDP, AVDC	De inkomsten en uitgaven werden tussentijds gecontroleerd en waar nodig bijgestuurd	Afgerond
5e	Administratieve taken	EDP, AVDC	Administratieve taken verbonden aan de werking van de cultureel-erfgoedcel zijn vervuld	Afgerond
5e	Europese privacywetgeving	EDP	De privacyinstellingen van het klantenbestand zijn GDPR-proof	Afgerond

III. Bestuur, reflectiegroep en personeel

Raad van bestuur

De raad van bestuur heeft de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over de cultureel-erfgoedcel. De raad van bestuur bestaat uit de schepenen van cultuur van de zes deelnemende gemeentes en een lid uit de oppositie.

In 2018 kwam de raad van bestuur samen op 30/01, 21/03, 5/06, 2/10 en 20/11.

Reflectiegroep

De reflectiegroep ondersteunde de cultureel-erfgoedcel inhoudelijk en kwam driemaandelijks samen. Hij is samengesteld uit de coördinator erfgoedcel, de erfgoedcoördinator, diverse (lokale en bovenlokale) erfgoedexperten en -vrijwilligers en de cultuurbeleidscoördinatoren van de betrokken gemeenten. De leden van de reflectiegroep hebben een adviserende stem en bereiden de vergaderingen van de raad van bestuur mee voor. In 2018 kwam de reflectiegroep drie keer samen op 13/03, 29/05 en op 20/11.

Personeel van de cultureel-erfgoedcel

Het team van de cultureel-erfgoedcel bestond in 2018 uit 1,425 VTE's:

Elisa De Puyseleyn, 0.525 VTE niveau A (stopzetting contract op 31/7/18)	Erfgoedcoördinator
Ans Van de Cotte, 0.9 VTE, niveau A	Coördinator Erfgoed Viersprong

IV. Erfgoedcel Viersprong in de pers

Erfgoed Viersprong kwam voor in onderstaande persartikels:

	<i>Datum</i>	<i>Medium</i>	<i>Titel</i>
1.	Januari 2018	Wegwijs	Religieus erfgoed Destelbergen en Heusden is geïnventariseerd
2.	Januari 2018	Faro, tijdschrift over cultureel erfgoed	Het verhaal om de hoek. Cultureel erfgoed als asset voor welzijn in de buurt
3.	18 januari 2018	Het Nieuwsblad/Regionaal: Vlaamse Ardennen – Gentse Rand	Geert en Stefan winnen 130 ^{ste} Bakkerenkaarting
4.	Februari 2018	Info Melle	Een project op touw zetten in Melle
5.	Maart 2018	Scheldeland, vakantieboek 2018	Strijdvaardig Scheldeland
6.	April 2018	Info Melle	Tentoonstelling en bekendmaking Grootste Mellenaar
7.	April 2018	Infokrant Sint-Lievens-Houtem	Erfgoeddag 22 april 2018 Rondleiding Domein Hemelrijk te Vlierzele
8.	April 2018	Infomagazine Merelbeke	Zondag 22 april: Erfgoeddag
9.	9 april 2018	Het Laatste Nieuws/Gent-Wetteren-Lochristi	Toelage voor erfgoedcel
10.	13 april 2018	Thuis in Houtem	Uit Goeie Grond: herbeleef het witloofverleden
11.	18 april 2018	Het Laatste Nieuws/Vlaamse Ardennen	Rondleiding op domein Hemelrijk
12.	Mei 2018	De Gonde	Erfgoedcel De Viersprong start met onroerend erfgoed
13.	Mei 2018	Info Lochristi	Laat het tuinbouwverleden spreken
14.	Mei 2018	Info Melle	Uit goeie grond: herbeleef het tuinbouwverleden van onze streek
15.	Mei 2018	Infomagazine Oosterzele	Herontdek het tuinbouwverleden van Oosterzele
16.	Mei 2018	Infomagazine Merelbeke	Merelbeke reuzenvriendelijk
17.	Juni 2018	Infomagazine Merelbeke	Erfgoed Viersprong breidt uit
18.	Juni 2018	Info Melle	Intergemeentelijk samenwerken rond onroerend erfgoed
19.	Juli-augustus 2018	Infomagazine Sint-Lievens-Houtem	Erfgoed Viersprong breidt uit
20.		Erfgoedapp	
21.	September 2018	Infomagazine Merelbeke	Feestelijke editie van Open Monumentendag op 9 september
22.	September 2018	Infokrant Sint-Lievens-Houtem	Programma Bavegem kermis 22 september: fototentoonstelling door Heemkunde Houtem
23.	September 2018	Infokrant Sint-Lievens-Houtem	Open Monumentendag – zo. 9 september
24.	September 2018	Infomagazine Lochristi	Erfgoed Viersprong werkt nu ook rond onroerend erfgoed

25.	Oktober 2018	Infomagazine Melle	Melle 14-18. Over oorlog, bezetting en vrede
26.	Oktober 2018	Infokrant Sint-Lievens-Houtem	Graven in het Houtems verleden
27.	November 2018	Infokrant Sint-Lievens-Houtem	Historische stoet opent de jaarmarkt
28.	November 2018	Infokrant Houtem jaarmarkt	Heemkunde Houtem en Erfgoed Viersprong
29.	November 2018	Infozine Oosterzele	Oosterzele herdenkt honderd jaar Wapenstilstand
30.	December 2018	Infomagazine Melle	Workshop “Ingemaakt erfgoed”, iets voor u?
31.	December 2018	Infomagazine Oosterzele	Terugblik einde WOI-herdenking